

Eerste lijn: motivatie en zelfregulatie bij gezondheidsproblemen (H002103)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 3.0

Studietijd 90 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

werkcollege

zelfstandig werk

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Van Damme, Stefaan

PP05

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

stptn

aanbodsessie

Bachelor of Science in de psychologie (afstudeerrichting klinische psychologie)

3

A

Schakelprogramma tot Master of Science in de psychologie (afstudeerrichting klinische psychologie)

3

A

Vorbereidingsprogramma tot Master of Science in de psychologie (afstudeerrichting klinische psychologie)

3

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

zelfregulatie, motiverende gespreksvoering, zelfmanagement, gedragsveranderingstechnieken, chronische gezondheidsproblemen, eerstelijnszorg

Situering

"Eerste Lijn: Motivatie en Zelfregulatie bij Gezondheidsproblemen" is een bachelorvak in de afstudeerrichting Klinische Psychologie en focust op veranderings- en herstelgerichte assessment binnen de eerstelijnszorg, met bijzondere aandacht voor motiverende gespreksvoering.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel komen volgende onderwerpen aan bod:

- Belang van gedrag(sverandering), zelfregulatie, en zelfmanagement bij (chronische) gezondheidsproblemen, met bijzondere aandacht voor eerste lijnszorg.
- Filosofie, principes, en werkingsmechanismen van motiverende gespreksvoering als kader voor assessment van kwetsbaarheid, mogelijkheden, en veerkracht, voor het faciliteren en begeleiden van gedragsverandering, en voor herhalpreventie.
- Toepassing en effectiviteit van motiverende gespreksvoering bij diverse gezondheidsproblemen (bvb. gezonde voeding, bewegen, therapietrouw bij patiënten met diabetes of hart- en vaatziekten, rehabilitatie van patiënten met chronische pijn of vermoeidheid).
- Kernprocessen van motiverende gespreksvoering, namelijk engageren, focussen, oproepen, en plannen.
- Technieken bij motiverende gespreksvoering, met aandacht voor basisvaardigheden (reflectief luisteren, open vragen stellen, affirmeren, samenvatten), agenda mapping, informatie uitwisselen en advies geven, oproepen van en reageren op verandertaal, en herkennen en reageren op weerstand.
- Specifieke technieken voor het initiëren en volhouden van gedragsverandering,

zoals actie-plannen, coping-plannen, en implementatie-intenties.

Begincompetenties

Eindcompetenties

- 1 De rol van de eerstelijnspsycholoog in de behandeling van chronische gezondheidsproblemen duiden.
- 2 Inzicht hebben in het belang van gedragsverandering, motivatie, zelfregulatie, en zelfmanagement bij (chronische) gezondheidsproblemen.
- 3 De voordelen van motiverende gespreksvoering als methode voor veranderingsgerichte assessment begrijpen.
- 4 De filosofie, principes, en werkingsmechanismen van motiverende gespreksvoering kennen.
- 5 Wetenschappelijke evidentie voor de effectiviteit van motiverende gespreksvoering bij diverse gezondheidsproblematieken kritisch analyseren.
- 6 De kernprocessen van motiverende gespreksvoering (engageren, focussen, oproepen, plannen) kennen.
- 7 Motiverende gespreksvaardigheden kennen, herkennen, en zelf toepassen tijdens een gesprek.
- 8 Interventietechnieken om individuen te ondersteunen in het plannen, implementeren, en behouden van gedragsverandering kennen.
- 9 Kritisch reflecteren over zichzelf en anderen betreffende de toepassing van motiverende gespreksvoeringsvaardigheden.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges:

- gezondheidsgedrag, gedragsverandering, motivatie, zelfregulatie, en zelfmanagement bij (chronische) gezondheidsproblemen, met bijzondere aandacht voor de rol van de eerstelijnspsycholoog
- theorie motiverende gespreksvoering (achtergrond, basisprincipes, werkingsmechanismen, effectiviteit)
- technieken ter ondersteuning van het initiëren en volhouden van gedragsverandering op basis van zelfregulatieconcepten.

Werkcolleges:

- verdiepende oefeningen motiverende gespreksvoering.

Zelfstandig werk:

- online leerpaden motiverende gespreksvoering (kernprocessen en gesprekstechnieken)
- praktijkgerichte oefeningen waarin studenten motiverende gesprekstechnieken toepassen in gesimuleerde consultaties (medestudenten, vrijwilligers) rond gezondheidsgedrag, video-opnames hiervan maken en peer-feedback geven aan medestudenten door middel van video-annotaties.
- zelfreflectieverslag waarin studenten reflecteren over hun persoonlijke leertraject rond motiverende gespreksvoering.

Het zelfstandig leerproces wordt begeleid op groepsniveau via werkcolleges en response colleges.

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Slides

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Aantal slides : 200
Oudst bruikbare editie : geen
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Type: Reader

Naam: online leerpaden
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Aantal pagina's : 4
Oudst bruikbare editie : nee
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Type: Software

Naam: TrainTool
Richtprijs: € 35
Optioneel: nee
Beschikbaar op Athena : Nee
Online beschikbaar : Ja
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : niet
Bijkomende info: Studenten die in BACH2 Klinische Psychologie het opleidingsonderdeel 'Inleiding tot modellen in de klinische psychologie' volgden kunnen gebruik maken van de TrainTool licentie die ze reeds aangeschaft hebben voor dat vak.

Referenties

Cubic, B., & Katz, E. (2022). [Health psychology in primary care](#). In: G.J.G. Asmundson (Ed.), *Comprehensive Clinical Psychology, 2nd edition, vol. 8*. Elsevier, pp. 149-157.
Berman, A.H., Beckman, M., & Lindqvist, H. (2020). [Motivational interviewing interventions](#). In: Hagger MS, Cameron LD, Hamilton K, Hankonen N, Lintunen T, eds. *The Handbook of Behavior Change*. Cambridge Handbooks in Psychology. Cambridge University Press; 661-676.
Miller, W.R., & Rollnick, S. (2013). *Motivational interviewing: Helping people change*. The Guildford Press, New York.
Ratz, T., & Lippke, S. (2022). [Health behavior change](#). In: G.J.G. Asmundson (Ed.), *Comprehensive Clinical Psychology, 2nd edition, vol. 8*. Elsevier, pp. 149-157.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Online ondersteuning

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting periodegebonden evaluatie (14 punten): schriftelijk examen met open vragen.

Toelichting niet-periodegebonden evaluatie (6 punten): participatie (2 punten), werkstuk (4 punten).

- Participatie:
 - Inzet oefeningen (respect voor richtlijnen en deadlines)
- Werkstuk:
 - Zelfreflectieverslag

Tweedekansexamen niet-periodegebonden evaluatie: herwerking oefeningen (participatie) en zelfreflectieverslag (werkstuk)

Eindscoreberekening

De evaluatie bestaat uit een combinatie van periodegebonden (14 van de 20 punten; examen) en niet-periodegebonden evaluatie (6 van de 20 punten; 2 op participatie en 4 op werkstuk).

Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor zowel periodegebonden als niet-periodegebonden evaluatie minimaal het equivalent van 10/20 behalen. Wanneer studenten minder dan het equivalent van 10/20 behalen op periodegebonden of niet-periodegebonden evaluatie, gelden volgende regels:

- Wanneer de totaalscore 10/20 of meer bedraagt, maar op periodegebonden of niet-periodegebonden evaluatie het equivalent van 8/20 of 9/20 behaald wordt, zal de eindscore teruggebracht worden tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (9/20).
- Wanneer op periodegebonden of niet-periodegebonden evaluatie minder dan het equivalent van 8/20 behaald wordt, zal de eindscore teruggebracht worden tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20).
- Deelresultaten op periodegebonden of niet-periodegebonden evaluatie waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Studenten die niet deelnemen aan (ongegronde afwezigheid) de niet-periodegebonden evaluatie kunnen niet slagen voor dit opleidingsonderdeel.

Faciliteiten voor werkstudenten

Een substantieel deel van het vak betreft zelfstandig werk, wat een zekere mate van flexibiliteit voor werkstudenten toelaat. Online leerpaden blijven tot het einde van het academiejaar beschikbaar. De hoorcolleges zullen opgenomen worden.

Addendum

Omwille van de organisatie van werkcolleges en de daaraan verbonden opdrachten waarbij studenten dienen samen te werken, is het niet meer mogelijk om in te schrijven voor dit opleidingsonderdeel vanaf de maandag van de derde lesweek.